

PARTIENES FREDSBAROMETER 2021

Svar på spørsmål sent av IKFF Bergen til partienes Stortingsgrupper 28. februar 2021

Fremskrittspartiet FrP

Svart 8. april 2021

Ved Ronny Røste ror@frp.no

Vi takker for henvendelsen. Gitt spørsmålsstillingene og premissene i følgetekstene så vil Fremskrittspartiet svare nei på alle spørsmålene deres.

Når det er sagt så er vi heller ikke enige i alle premissene. Det gjelder eksempelvis hva som er en human innvandrings- og asylpolitikk. Vi mener det ikke er spesielt humant å føre en asylpolitikk som medfører at flyktninger legger ut på farefulle reiser med livet som innsats for å komme til Norge. Vi mener det er langt mer humant å hjelpe flyktninger i nærområdet, og at vi på denne måten også kan hjelpe langt flere.

Høyre H

Svart 23. juli 2021

Ved André Almås Christiansen andre.almas.christiansen@stortinget.no

1

Nei, et slikt forbud vil ramme Norges sikkerhetsgaranti i NATO. Ingen NATO-medlemmer har signert, og heller ikke Sverige eller Finland. Høyre vil i stedet bidra til atomnedrustning som faktisk virker, ved å engasjere og påvirke atommaktene i verden. Vi har programfestet at vi vil arbeide for sterkere internasjonalt samarbeid for nedrustning og mot spredning av atomvåpen og andre masseødeleggelsesvåpen.

2

Nei, for Høyre er det en naturlig del av Utenriksdepartementets arbeid. Norge har vært engasjert i en rekke fredsprosesser gjennom flere tiår. Konfliktløsning og bidrag til forsoning er en sentral dimensjon i norsk utenrikspolitikk.

3

Nei, det må i så fall skje gjennom felles avtaler. Høyre mener norsk eksport av forsvarsmateriell skal være i tråd med et strengt regelverk og et føre var-prinsipp hvor vi ikke tillater salg av våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller opptakt til krig. En innføring av sluttbrukererklæringer må skje gjennom et felles avtaleverk i NATO og FNs våpenhandelsavtale, og vi jobber for å skape oppslutning om dette.

4

Slik det er utbrodert må vi svare nei. Norge følger prinsippene nedfelt i FN for føring av nasjonalt utslippsregnskap. Det innebærer føring av utslipp i landet utslippet skjer eller

drivstoff kjøpes. Dette for å unngå dobbeltføring på tvers av land. Alle direkte og indirekte utslipp i både inn- og utland føres i FFIs miljø- og klimaregnskap for forsvarssektoren.

5

Slik spørsmålet er formulert, svarer vi nei* Høyre er både for nye jagerfly og bedre beredskap mot pandemier. Eksempelvis vil regjeringen derfor bygge en egen norsk vaksinefabrikk, samtidig som vi mener nye jagerfly er helt avgjørende for vår nasjonale forsvarsevne.

6

Gitt tillegget i dette spørsmålet svarer vi nei* Høyre i regjering fjerner rimelighetsvilkåret for å sikre likebehandling og forutsigbarhet og klargjøre når norsk regelverk gir rett til flyktningsstatus. Høyre vil føre en streng, forutsigbar og bærekraftig innvandringspolitikk.

Kristelig Folkeparti KrF

Svart 4. mai 2021

Ved Eilev Hegstad ehe@krf.no

1. tilslutte seg/signere og ratifisere FN's atomvåpenforbud?

Svar: **Ja**

2. utrede mulighetene for et fredsdepartement?

Svar: **Nei**

Begrunnelse: Et fredsdepartement tror vi ikke vil gagne fredens sak fordi det kan føre til mangel på samordning og fjerne viktig kompetanse fra andre departement. Det er en hovedoppgave både for Forsvarsdepartementet og Utenriksdepartementet å fremme fred. Det er nødvendig at også Forsvaret har fred som det fremste mål.

3. kreve sluttbrukererklæring ved all norsk våpeneksport, også fra Nato-allierte?

Svar: **Ja**

Begrunnelse: I programmet for neste periode sier vi «at Norge må være en pådriver for en internasjonal sluttbrukererklæring i eksporthandel av våpen og militært materiell».

4. Få militære utslipp inn i nasjonalt klima- og miljøregnskap?

Svar: **Ja**

5. fremme omrustning, fra JSF-bombefly til helse- og klimatiltak?

Svar: **Nei**

Begrunnelse: Man må gjøre begge deler. Norge må holde seg med et troverdig forsvar fordi vi ikke lever i en ideell verden.

6. Fremme en human asyl- og flyktningepolitikk?

Svar: **Ja**

Venstre V

Svart 6. mai 2021

Ved Håvard Sandvik Havard.Sandvik@stortinget.no

1. Ja
 2. Nei
 3. Ja
 4. Ja, nasjonale utslipp fra forsvarssektoren teller allerede inn i nasjonale klimaregnskap (dette ble endret ifm. Paris-avtalen), men vi vil også at internasjonale operasjoner skal telles inn (her finnes det et unntak i Paris-avtalen som USA fikk gjennomslag for).
 5. Nei
 6. Ja
-

Senterpartiet Sp

Svart 7. juli 2021

Ved Erlend Kvittum Nytrøen

Senterpartiet er for at Norge tilslutter seg atomvåpenforbudet.

2 Fredsdepartement – nei

3 Sluttbrukererklæring – nei

4 Militære utslipp – nei – måten vi regner klimagassutslipp på er regulert av internasjonale avtaler

5 Fra JSF til helse- og klimatiltak – Nei, det er viktig at Norge har et sterkt og operativt forsvar som kan forsvare Norges suverenitet både på land, til sjøs og i lufta.

6 Human asyl og flyktningepolitikk – Ja. Vi vil føre en ansvarlig og anstendig flyktningepolitikk. Vi har programfestet å gjeninnføre rimelighetskravet i saker som angår internflukt.

Arbeiderpartiet Ap

Svart 22. juli 2021

Ved Eivind Vad Petersson Eivind-Vad.Petersson@stortinget.no

1 ... tilslutte seg/ signere og ratifisere FNs atomvåpenforbud?

Norges nedrustningspolitikk har de siste årene dessverre blitt nedbygget og nedprioritert av høyregeringen, til tross for at den internasjonale atomtrusselen har økt. Arbeiderpartiet går inn for at Norge igjen inntar en ledende rolle i det internasjonale nedrustningsarbeidet. Den internasjonale atomforbudsstraktaten er et godt initiativ og bidrar til å øke stigma rundt atomvåpen, men i dagens sikkerhetspolitiske situasjon er det per i dag ikke mulig for NATO-land som Norge å undertegne uten å redusere vår mulighet for innflytelse og beskyttelse. Det bør være et mål for Norge og andre NATO-land å underskrive atomvåpenforbudet. Norge bør invitere likesinnede land i og utenfor NATO til å samarbeide om nedrustning.

2. ... utrede mulighetene for et fredsdepartement?

Nei, bevaring og bygging av fred og stabilitet er kjerneoppgaver for både Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet. Vi tror derfor ikke at et eget departement vil tjene fredssaken. Men vi er helt enige i at konfliktløsning og konfliktforebygging er effektiv ressursbruk: Ved å bidra til å forebygge og stanse væpnede konflikter kan menneskeliv reddes, ødeleggelse avverges og flukt unngås. Arbeiderpartiet vil styrke norsk innsats for konfliktløsning og forsoning, gjennom nye initiativ, ved å gjennomgå erfaringene fra de siste tiår og ved å samarbeide med relevante land og aktører.

3. ... kreve sluttbrukererklæring ved all norsk våpeneksport, også fra Nato-allierte?

Ja, vi vil arbeide med mål om innføre sluttbrukererklæring fra alle land ved eksport av forsvarsmateriell og for at dette blir en norm internt i NATO.

4. ... få militære utslipp inn i nasjonalt klima- og miljøregnskap?

Forsvarets hovedoppgave må fortsatt være å ivareta Norges sikkerhet, trygghet og handlefrihet, våre interesser og verdier – men også Forsvaret må bidra til å redusere skadelige klimautslipp. Klimatiltak kan også bidra til å styrke Forsvaret: Ved så godt som alle militære operasjoner i moderne tid har forsyning av drivstoff vært en alvorlig akilleshæl. Mer bruk av fornybar energi kan øke Forsvarets utholdenhet og redusere sårbarhet.

5. ... fremme omrustning, fra JSF-bombefly til helse- og klimatiltak?

Om Forsvaret skal være i stand til å håndheve norsk råderett over hele vårt store territorium til lands til havs – og om vi skal være i stand til å gjøre denne jobben selv, ikke sette bort slike oppgaver til våre allierte – er innfasingen av moderne kampfly en nødvendig investering. Samtidig vil nok de samlede bevilgningene til helse- og klimatiltak de neste årene langt overgå de årlige forsvarsbudsjettene.

6. ... fremme en human asyl- og flyktningpolitikk?

Arbeiderpartiet vil føre en mer rettferdig innvandringspolitikk. Norge har et ansvar for å hjelpe mennesker som flykter fra krig og forfølgelse. Asyl- og innvandringspolitikken skal bygge opp under den norske samfunnsmodellen med små forskjeller og like muligheter, høy tillit og sterkt samhold. Vi skal vise solidaritet med verdens flyktninger og samtidig bevare velferdsstaten og den norske modellen. Vår asyl- og innvandringspolitikk skal bygge på våre grunnleggende verdier og internasjonale forpliktelser. Vi må sikre at det er bred oppslutning om asyl- og innvandringspolitikken, og at vi har en politikk som samler Norge. FNs kvoteflyktningssystem er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å sikre mottak av mennesker som skal ha varig beskyttelse. Her kan Norge prioritere de mest sårbare flyktingene med størst behov for beskyttelse, for eksempel barnefamilier.

Sosialistisk Venstreparti SV

Svart 14. juli 2021

Ved Peder Østerbø peder.ostebo@stortinget.no

1. Vil ditt parti arbeide for å tilslutte seg/ signere og ratifisere FNs atomvåpenforbud?

Ja, SV mener Norge må jobbe systematisk for en atomvåpenfri verden. Et avgjørende middel for å oppnå dette er FN-traktaten som forbyr atomvåpen. En høy prioritet for SV i neste stortingsperiode vil være at Norge signerer og ratifiserer traktaten, og bidrar til at flere land gjør det samme.

2. Vil ditt parti arbeide for å utrede mulighetene for et fredsdepartement?

SV har ikke tatt stilling til en slik endring i departementsstruktur, men arbeider for at Norge skal bli en fredsnasjon og avstå fra krigføring mot andre land. Norge må søke å være en brobygger heller enn å delta i opprustning og blokktenking. Vi vil styrke norsk støtte til freds- og forsoningsarbeid og inkluderende konfliktløsning.

3. Vil ditt parti arbeide for å kreve sluttbrukererklæring ved all norsk våpeneksport, også fra Nato-allierte?

Ja, SV vil styrke kontrollen med våpeneksporten og kreve sluttbrukererklæring med reeksportklausul fra alle land, inkludert til NATO-land. SV ønsker at det gjennomføres stikkprøver på oppgitt sluttbrukerdokumentasjon og at avslag på våpeneksport til alle land utenfor NATO offentliggjøres

4. Vil ditt parti arbeide for å få militære utslipp inn i nasjonalt klima- og miljøregnskap?

Ja, SV ønsker et forbruksbasert klimaregnskap og et klimabudsjett som styringsverktøy for kommende statsbudsjett. Alle utslipp, inkludert utslipp fra forsvarssektoren, bør inkluderes her. SV har også fremmet forslag om egne klimaplaner for Forsvaret, senest i 2020.

5. Vil ditt parti arbeide for å fremme omrustning, fra JSF-bombefly til helse- og klimatiltak?

SV har årlig foreslått kutt i kampflykjøpet, og ønsker en større vekt på konfliktforebygging og beredskap i sikkerhetspolitikken.

6. Vil ditt parti arbeide for å fremme en human asyl- og flyktningpolitikk?

Ja, SV mener at Norge skal føre en solidarisk, rettferdig og raus asyl- og flyktningpolitikk, som følger FNs anbefalinger.

Rødt R

Svart 28. april 2021

Ved Eirik Vold eirik.vold@stortinget.no

1: Ja

2: har ikke tatt stilling til forslag om eget departement, men er positive og er helt enige i begrunnelsen. Vi har allerede foreslått å øke bevilgningene til fredsarbeid, samt en total omlegging av utenrikspolitikken. Anbefaler en kikk på dette representantforslaget fra Bjørnar som ligger til behandling i Stortinget nå: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Representantforslag/2020-2021/dok8-202021-167s/?all=true>

3: Ja

4: Ja

5: Her blir det vel et slags «ja, men...», med behov for noen avklaringer. Rødt er eneste partiet på Stortinget som sier blankt nei til skandalekjøpet F-35, som er mer egnet til angrepskrig enn til forsvar av Norge, og vi er helt enige i at pengene verden i dag brukes på meningsløs krig og rustningskappløp heller bør brukes på helse- og klimatiltak. Rødt bidrar til global nedrustning blant annet med konkrete forslag om: slutt på all pågående norsk krigføring i utlandet under USA og NATOs kommando; at Norge ratifiserer tillegg til Roma-vedtektene som kriminaliserer angrepskrig; nei til amerikanske baser på norsk jord; nei til norsk samarbeid med USAs atomvåpenprogram med bruk av norske satellitter; nei til NATO; at Norge skal stille klare krav til USA om å avslutte all spenningskapende militarisering i Norges nærområder og bidra til avspenning mellom USA og Russland. Etc. Men vår forsvarspolitik, som altså innebærer å redusere spenning og bidra til nedrustning ved gjøre Norge uavhengig av USA og si nei til all angrepskrig under USA og NATOs ledelse, forutsetter per i dag –etter vårt syn- at Norge må ha et sterkt selvstendig defensivt forsvar. Vi har derfor ikke kuttet totalsummen i det norske forsvarsbudsjettet, men gjort drastiske omprioriteringer bort fra F-35, krigføring i utlandet, amerikansk og alliert militær tilstedeværelse i Norge og militært utstyr egnet til krigføring i utlandet til fordel for defensive kapasiteter som ikke bidrar til økt spenning og opprustning.

6: Ja

PARTIENES FREDSBAROMETER

Seks spørsmål foran Stortingsvalget sept. 2021. Vi vil samle svarene og publisere de før valget.

VIL DITT PARTI arbeide for å ...

1 ... tilslutte seg/ signere og ratifisere FN's atomvåpenforbud?

JA	NEI	?
☒	☐	☐

Atomvåpen er forbudt etter internasjonal lov fra 22.01.2021. 122 land vedtok dette i FN i 2017, 52 land har ratifisert forbudet som gjelder alle former for tilknytning til atomvåpen. Et flertall av verdens stater anser det altså som uakseptabelt og illegitimt at ni atomvåpenstater og deres allierte truer med masse mord av sivile. Av 30 NATO land har tre atomvåpen: USA, Frankrike og Storbritannia. Det er ingen juridiske hindre for at NATO-medlemsland tilslutter seg forbudet, jfr regjeringens egen utredning av 2018. 78% av Norges befolkningen mener at Norge må slutte seg til atomvåpenforbudet og delta i den internasjonale dugnaden for å forby og avskaffe disse masse-ødeleggelsesvåpnene.

2. ... utrede mulighetene for et fredsdepartement?

☒	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------

Fredsbygging og konfliktløsning er et fagområde som krever kompetanse og langsiktig, profesjonelt arbeid. Det er dokumentert at konflikt-forebygging med fredelige midler og ikkevoldelig konfliktløsning er mer effektiv, rimeligere, og gir oftere varig fred enn militær innsats. Et fredsdepartement vil kunne gi fredsaglige råd til politiske beslutningstakere. Norge var først i verden til å etablere et miljøverndepartement. Nå er det på tide å utrede et fredsdepartement.

3. ... kreve sluttbrukerklæring ved all norsk våpeneksport, også fra Nato-allierte?

☒	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------

Dokument der «mottaker erklærer å være endelig bruker/mottaker av materiellet, opplyser hvor det skal installeres og brukes, samt at materiellet ikke skal videreselges uten norske myndigheters samtykke.» Bare dette kan hindre at Norge bidrar til kriger eller borgerkrig.

4. ... få militære utslipp inn i nasjonalt klima- og miljøregnskap?

☒	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------

Det gjelder alle utslipp på norsk jord, sjø og luftrom – fra våpenproduksjon, baser, øvelser og krigføring, samt norske militære utslipp i utlandet. En stor del av disse utslipp telles ikke med i dag.

5. ... fremme omrustning¹, fra JSF-bombefly til helse- og klimatiltak ?

☐	☒	☐
--------------------------	-------------------------------------	--------------------------

Flytt pengene – fra militarisme og våpen til sivil forsvar, som virusberedskap, og klima-, miljø- og flyktningiltak. Krig og militær virksomhet er over-finansiert, fredsbygging er grovt underfinansiert. Dette har ført til et ressursødende våpenkappløp som ingen egentlig ønsker. Ett eneste av de 52 JSF-bombeflyene Norge kjøper, vil være nok til å finansiere et fredsdepartement i over ti år; Flere land, bl.a. Canada har trukket seg fra JSF prosjektet bl.a. på grunn av uoversiktlige kostnader. Oljefondet utelukket produsenten USA/ Lockheed Martin allerede i 2005 for produksjon av både atom- og klasevåpen.

6. ... fremme en human asyl- og flyktningpolitikk?

☒	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------

Norge må følge de krav og anbefalinger i asyl- og flyktningpolitikken som kommer fra FN-organer, gjeninnføre rimelighetsvilkåret og sikre hensynet til barnets beste.

¹ Transarmanent på engelsk, omrustning på norsk: overgangen fra en militærbasert til en sivilbasert forsvarspolitik. I motsetning til nedrustning innebærer omrustning erstatning av ett forsvarsmiddel med et annet, framfor nedrustning, eller det å gi opp militær kapasitet.

